

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

PROTOKOLL
2019-09-18
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 27
Mål nr M 10874-18

RÄTTEN

Hovrättsråden Lars Borg och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Jan Gustafsson samt tf. hovrättsassessorn Annika Grönlund, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Emilia Sjädh

PARTER

Klagande

Strandskogens och Strandlyckås Bryggas Samfällighetsförening

Ombud: Advokaten M.M. och biträdande jurist J.D.

Motparter

1. A.J.

2. C.J.

3. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

4. Uddevalla kommun

SAKEN

Avvisning av ansökan om lagligförklaring och vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutligt beslut 2018-10-31 i mål nr M 2086-18

Dok.Id 1528569

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50		måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

Strandskogens och Strandlyckås Bryggas Samfällighetsförening (föreningen) har *i första hand* yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bifalla föreningens ansökan om bl.a. tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken och *i andra hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning och prövning i sak.

Till stöd för sina yrkanden har föreningen anfört i huvudsak följande:

Mark- och miljödomstolen har inte prövat föreningens andrahandsyrkande, det vill säga ansökan om tillstånd att få muddra i enlighet med länsstyrelsens beslut från år 1982, enligt vilket utseglingsrännan är cirka 410 meter. Servitutshandlingen tillsammans med länsstyrelsens beslut ska ges innebörden att både båtrännan och området runt bryggan får muddras eftersom en annan tolkning strider mot det huvudsakliga syftet med servitutet, dvs. användande samt förvaltning av båtbygga med tillhörande utseglingsränna. Mark- och miljödomstolen har inte heller prövat föreningens yrkande om lagligförklaring av bryggan, vilket är fel.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har motsatt sig att mark- och miljödomstolens beslut ändras.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2019-10-25)

Slut

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Skäl

Rådighet

Föreningen har bl.a. ansökt om tillstånd till att inom del av fastigheten XX i Uddevalla kommun utföra muddring av hamnbassängen kring en 68 meter lång flytbrygga och inseglingsrännan till bryggan (rödmarkerade område i föreningens ansökan). Ansökan omfattar även muddring av ett planerat utökat område benämnt A och B (gulmarkerat i ansökan). Utseglingsrännan som är aktuell för muddring är enligt föreningen i första hand 430 meter och i andra hand 410 meter. Muddring ska ske till ett djup om i första hand 2,5 meter och i andra hand 2 meter. Utseglingsrännan ska muddras till viss bredd. Föreningen har även yrkat att bryggan ska lagligförklaras.

Mark- och miljödomstolen har gjort bedömningen att föreningen inte har styrkt att den har vattenrättslig rådighet för de sökta åtgärderna och därför avvisat föreningens ansökan. Att sökanden har rådighet över det vattenområde som ansökan avser är, som mark- och miljödomstolen redogjort för, en processförutsättning för tillstånd till vattenverksamhet. Det är sökanden som ska styrka att det finns rådighet.

Föreningen har grundat sin rådighet på ett servitut. Till stöd för att servitutet omfattar rådighet över vattenområdet har föreningen åberopat dels ett förrättningsprotokoll från lantmäterimyndigheten daterat den 17 april 1984, dels ett beslut om muddring av Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län daterat den 15 december 1982. Av punkten 1 i förrättningsprotokollet framgår att en gemensamhetsanläggning bestående av bl.a. brygga och utseglingsränna inrättats. Av punkten 3 i protokollet framgår att det ”*För anläggningen upplåtes utrymme inom XY den del som enligt fastighetsbildningsbeslut 1983-01-17 dnr 03 8/81 är avsedd att överföras till YY och YX enligt till aktbilaga AB hörande kartskiss. Berörda fastigheter i fråga om upplåtet område är enbart tjänande. Upplåtet område avser utrymme dels för befintliga anordningar enligt punkt 1., dels för rensning i båtränna i enlighet med länsstyrelsens beslut. Upplåtna utrymmen får tillfälligt utökas med utrymmen som behövs för rationellt avhjälpande eller hindrande av skada på anläggningen.*” Servitutet är inte begränsat i tid. Av servitutet framgår inte direkt vilket område det omfattar. På en kartskiss benämnd ”AB” är bryggan som upplåts för

gemensamhetsanläggningen inritad. Det är den flytbrygga som ansökan i målet avser. Redan av servitutets ordalydelse följer att utrymme för utseglingsränna har upplåtits genom att hänvisning görs till punkten 1 i protokollet.

Det beslut som hänvisas till i servitutet är ett beslut i vilket länsstyrelsen lämnat tillstånd till muddring. Till den ansökan som låg till grund för beslutet är fogat en karta som visar hur utseglingsrännan är placerad. Av kartan framgår inte närmare hur lång utseglingsrännan är. Det framgår inte heller av beslutets ordalydelse. Mark- och miljööverdomstolen finner dock inte att det finns stöd för att utseglingsrännan skulle vara begränsad till 410 meter eller vara kortare än de 430 meter som föreningens ansökan i första hand avser. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att inte heller bredden på utseglingsrännan är begränsad i servitutet eller i länsstyrelsens beslut.

Med hänsyn till hur servitutet är formulerat och till länsstyrelsens beslut, vilket servitutet hänvisar till, gör Mark- och miljööverdomstolen bedömningen att servitutet innefattar de rättigheter som krävs för att föreningen ska anses ha visat att den har rådighet över dels vattenområdet där bryggan är placerad, dels utseglingsrännan i anslutning till bryggan. Servitutet får anses vara utformat på ett sådant sätt att en funktionell muddring ska kunna genomföras. Enligt Mark- och miljööverdomstolen ger servitutet dock inte rådighet till att förlänga bryggan eller att muddra ett område som är större än det runt den befintliga bryggan och utseglingsrännan. En sådan åtgärd kan inte anses omfattas av servitutets ordalydelse. Föreningen har alltså styrkt att den har rådighet över det område som i ansökan markerats med rött, däremot inte till den del av området som i ansökan är markerad med gult och benämnd A och B.

Vad gäller till vilket djup som får muddras gör Mark- och miljööverdomstolen bedömningen att det är en fråga för prövningen av ansökan om vattenverksamhet.

Eftersom föreningen har visat att den har rådighet över i vart fall delar av det område som ansökan avser, var det fel av mark- och miljödomstolen att avvisa föreningens ansökan på de i beslutet angivna skälen. Ansökan ska alltså prövas i sak. Med hänsyn till instansordningens princip ska mark- och miljödomstolen göra det som första instans. Målet ska därför återförvisas dit för fortsatt handläggning.

Vid denna utgång finns det inte skäl att pröva föreningens yrkande om lagligförklaring av bryggan.

Prövningsavgift

Med hänsyn till att beslutet om prövningsavgift fattats med beaktande av att föreningens ansökan avvisats ska även detta beslut upphävas.

Mark- och miljödomstolens beslut ska således undanröjas i sin helhet och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A

Överklagande senast 2019-11-22

Emilia Sjödahl

Protokollet uppvisat/

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se